

Što učiniti ukoliko sumnjate da ste zaraženi virusom hepatitisa A?

Javite se Vašem izabranom liječniku obiteljske medicine koji će Vas uputiti:

- na laboratorijske pretrage
- na serološko testiranje na HAV
- i/ili na infektološki pregled

U slučaju razvoja **teže kliničke slike** (učestalo povraćanje, izražena žutica, jaki bolovi u gornjem desnom dijelu trbuha.), javite se **odmah na hitam prijam**.

Serološko testiranje na virus hepatitisa A (HAV)

Uzimanje uzorka krvi za serološko testiranje na HAV provodi se u **Dijagnostičkoj ambulanti** Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ (prizemlje Upravne zgrade, uz izlaznu rampu prema Rockefellerovoj ulici).

Radno vrijeme Dijagnostičke ambulante je od **ponedjeljka do petka, od 10:00 do 11:30 sati**. Potrebno je imati A3 uputnicu nadležnog liječnika, a naručivanje nije potrebno.

Rezultati serološkog testiranja dostupni su za tri radna dana nakon uzimanja uzorka.

Kako se zaštititi?

Rizik od zaraze hepatitisom A može se smanjiti sljedećim **preventivnim i protuepidemijskim mjerama**:

- redovitim pranjem ili dezinfekcijom ruku (osobito prije jela i pripreme hrane te nakon korištenja sanitarnih prostora)
- dezinfekcijom predmeta i površina (osobito onih za pripremu hrane)
- odgovornim spolnim ponašanjem (izbjegavanjem prethodno navedenih načina spolnog prijenosa virusa)
- izbjegavanjem konzumacije sirovog voća i povrća te vode i leda iz nesigurnih izvora
- cijepljenjem protiv hepatitisa A
- postekspozicijskom profilaksom

Cjepivo protiv hepatitisa A primjenjuje se u osoba koje imaju povećani rizik od zaraze virusom hepatitisa A, kao i osoba koje boluju od kroničnih bolesti jetre. Cjepivo se daje u dvije doze nakon kojih se razvija doživotna zaštita.

Postekspozicijska profilaksa za skupine pacijenata pod povećanim rizikom provodi se primjenom cjepiva unutar dva tjedna od izlaganja virusu hepatitisa A, a po potrebi i primjenom humanog imunoglobulina.

KLINIKA ZA INFEKTIVNE BOLESTI „DR. FRAN MIHALJEVIĆ“

Mirogojska 8, Zagreb

HEPATITIS A

Što je hepatitis A?

Hepatitis A je akutna zarazna bolest uzrokovana virusom hepatitisa A (HAV). Prvenstveno zahvaća jetru.

Bolest najčešće prolazi spontano te je oporavak od akutne faze bolesti uglavnom potpun. Ne postoji kronični oblik ove bolesti.

Vrijeme inkubacije (period od zaražavanja do pojave simptoma bolesti) je prosječno 28 dana, a može varirati od 15 do 50 dana.

Koji su simptomi hepatitisa A?

Klinička slika i simptomi **ovise o dobi**. U dječjoj dobi bolest je najčešće blaga ili bez simptoma. U odrasloj dobi simptomi, ukoliko se jave, **počinju naglo**, a najčešći su:

- slabost, umor
- gubitak apetita
- mučnina
- povišena tjelesna temperatura
- bolovi (nelagoda) u gornjem desnom dijelu trbuha
- povraćanje, po koja mekša stolica
- žutilo kože i bjeloočnica (žutica)
- tamna boja urina
- svijetla boja stolice

Bolest **uglavnom prolazi bez komplikacija**, ali ponekad uz dugu fazu oporavka do dva mjeseca u kojoj obično dominira umor. Moguć je i oblik bolesti kod kojeg nakon faze poboljšanja dolazi do ponovnog pogoršanja simptoma i laboratorijskih nalaza. Međutim, unutar 6 mjeseci oporavak je potpun.

Ponekad je moguć i razvoj težih oblika bolesti kod kojih je potrebno bolničko liječenje.

Kako se prenosi virus hepatitisa A?

Virus hepatitisa prenosi se:

- fekalno-oralnim putem:
  - konzumacijom hrane, vode ili leda onečišćenog virusom
  - bliskim kontaktom sa zaraženom osobom (korištenjem zajedničkog sanitarnog čvora i kuhinje)
  - spolnim kontaktom (oralno-genitalnim ili analno-oralnim kontaktom)

- putem kontaminiranih igala, šprica i druge opreme pri injektiranju droga

Tko je u povećanom riziku od zaraze?

Sljedeće skupine osoba su u povećanom riziku od zaraze virusom hepatitisa A:

- putnici u endemska područja
- osobe izložene lošim higijenskim uvjetima (npr. beskućnici)

Tijekom pojave bolesti u zajednici, rizik postoji i za:

- muškarce koji imaju spolne odnose s muškarcima (MSM)
- osobe koje imaju višekratne seksualne kontakte s nedovoljno poznatim partnerima
- osobe koje injektiraju droge
- osobe koje dijele zajedničko kućanstvo sa zaraženom osobom
- imunokompromitirane bolesnike

Kako se liječi hepatitis A?

Liječenje je **simptomatsko**.

Preporuča se:

- mirovanje i poštuda od napora tijekom faze žutice
- redoviti unos tekućine na usta (voda, nezaslađeni sokovi i biljni čajevi)
- redoviti manji kuhani obroci bogati ugljikohidratima (žitarice i proizvodi od žitarica) i bjelanjčevinama (riba, perad, mliječni proizvodi s niskim udjelom mliječnih masti), kao i voće i povrće

- maslinovo i biljno ulje kao izvor masti u prehrani
- izbjegavati konzumaciju jako začinjene hrane

Ne preporučuje se pušenje, a **konzumacija alkohola je strogo zabranjena**.

Detaljnije informacije i savjeti o prehrani kod bolesti jetre i hepatitisa navedeni su u **letku naše Klinike**.

Kada je potrebna dodatna obrada i liječenje?

Dodatna obrada i liječenje potrebni su u slučaju:

- izražene mučnine i povraćanja te nemogućnosti uzimanja hrane i tekućine na usta
- bolova u trbuhu, kao i pojačanja žutice
- naglog pogoršanja simptoma bolesti

Koliko dugo je osoba oboljela od hepatitisa A zarazna?

Osoba oboljela od hepatitisa A zarazna je **jedan do dva tjedna prije početka simptoma, a najčešće prestaje biti zarazna dva do tri tjedna od pojave prvih simptoma bolesti**.

Kod djece i osoba s oslabljenim imunitetom, virus hepatitisa A može se izlučivati putem stolice i nekoliko mjeseci.

Koliko traje imunitet nakon preboljenja hepatitisa A?

Nakon preboljenja hepatitisa A, osoba razvija imunološku zaštitu koja se smatra **doživotnom**.

Smatra se da ponovno oboljenje od ove bolesti nije moguće.